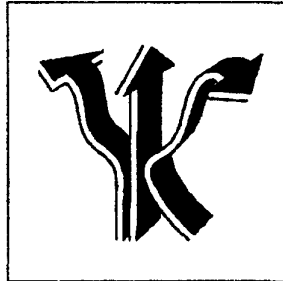

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ**

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ
«Ринок туристичних послуг»**

(для бакалаврів)

Київ-2016

Підготовлено професором кафедри менеджменту та адміністрування Кобржицьким В.В.

Затверджено на засіданні кафедри організації туристичної діяльності (Протокол № 1 від 29 серпня 2016 року)

Схвалено Вченою радою Інституту міжнародних відносин та лінгвістики ім. Аверроеса (Протокол № 1 від 31 серпня 2016 року)

Кобржицький В.В. Навчальна програма вивчення дисципліни “Ринок туристичних послуг” (для бакалаврів).– К.: МАУП, 2016. – 17 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, програмний матеріал дисципліни “Ринок туристичних послуг”, вказівки до виконання і теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© *Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП), 2016*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення курсу полягає у засвоєнні навчальної програми дисципліни „Ринок туристичних послуг” в повному обсязі задля розширення світогляду студентів, формування самостійності їх економічного мислення як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої – в умінні планувати, систематизувати та контролювати власну перспективну та повсякденну діяльність. Засвоївши програмний курс посл у контексті організації бізнесу та міжнародної економіки, студенти повинні досягти високого рівня своєї підготовки, що відповідає актуальним вимогам суспільно-економічного розвитку України.

Завдання курсу полягає у засвоєнні комплексу знань, умінь і навичок, їх закріпленні та систематизації, практичному застосуванні при виконанні творчих індивідуальних завдань і робіт.

Після засвоєння курсу студенти повинні:

- правильно оцінювати процеси, котрі відбуваються у сучасній діловій активності в туризмі та готельному бізнесі;
- розпізнавати тенденції у галузевій та регіональній міжнародній торгівлі цими видами послуг;
- застосовувати набуті теоретичні знання у своїй практичній професійній діяльності.

Об’єктом вивчення дисципліни є існуючі ресурси та концепції розвитку світового ринку туристичних послуг, міжнародне регулювання та ведення процесу надання туристичних послуг і динамічного управління ними.

Предметом дисципліни є вивчення досвіду вітчизняних і міжнародних підприємств по наданню туристичних послуг юридичним і фізичним особам, діяльність національних і міжнародних організацій, що здійснюють регулювання міжнародної торгівлі туристичними послугами.

« Ринок туристичних послуг » як навчальна дисципліна базується на знаннях, попередньо отриманих студентами під час вивчення дисциплін, що визначають особливості розвитку торгівлі послугами, структуру відповідних торговельних підприємств або торговельних підрозділів, підприємницьку діяльність у сфері торгівлі послугами, а саме: “Основи підприємницької діяльності”, “Управління бізнесом”, “Менеджмент організацій”, “Міжнародна економіка”, “ЗЕД підприємства”, “Маркетинг”, “Управління готельним бізнесом і туристичною діяльністю”, “Сервіс і дизайн у готелі”, “Управління туристичною діяльністю”, “Управління експортно-імпортними операціями”, “Міжнародні економічні організації”, “Основи бізнес-планування”, “Планування діяльності підприємств готельного бізнесу”, “Стратегічний менеджмент”, “Управління конкурентоспроможністю організацій”, “Інноваційний менеджмент” тощо.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ Ринок туристичних послуг ”

№ з/п	Назва змістового модуля і теми
Змістовий модуль I. Теоретичні основи вивчення ринку туристичних послуг	
1	Світовий ринок послуг як об'єкти вивчення.
2	Методи вивчення та статистика міжнародного туризму
3	Туристсько-рекреаційні потреби та їх вплив на формування основних туристичних потоків. Туристські пропозиції.
Змістовий модуль II. Світовий туристичний ринок	
4	Структура та характеристики національних туристичних ринків
5	Структура сучасного туристичного ринку. Основні сегменти туристичної індустрії.
6	Розробка маршрутів і формування турів. Технологія обслуговування клієнтів фірми.
7	Транспортне, ресторанне та екскурсійне обслуговування туристів
8	Допоміжні сегменти індустрії туризму
Змістовий модуль III. Сучасна глобалізація економіки та управління туристичним бізнесом	
9	Глобалізація туризму та регулювання ринку ☐ ур послуг
10	Договірні відносини в туристичному бізнесі. Вектори перспективного розвитку світових ринків туристичного бізнесу. Український туризм у XXI ст.

Разом годин: 144

ЗМІСТ
дисципліни “ Ринок туристичних послуг ”

Змістовий модуль I. Теоретичні основи вивчення ринку туристичних послуг

Тема 1. Світовий ринок послуг як об’єкт вивчення

Світовий ринок товарів і послуг. Туризм як типова та одна з найважливіших послуг світового ринку.

Структура предмета і його зв’язок з іншими навчальними дисциплінами.

Поняття туристичного і суміжних із ним видів бізнесу. Класифікація туризму за видами і формами.

Чинники розвитку туризму на світовому та національному рівнях.

Література: [1,2,4,6,7,9,10,15,22,26]

Тема 2. Методи вивчення та статистика міжнародного туризму

Соціальна сфера як зовнішнє середовище туризму. Вплив політики на розвиток туризму.

Системний підхід у вивченні туризму. Економічні функції туризму.

Екологія і туризм. Технології, що забезпечують розвиток туризму.

Туристичний регіон. Система туристичного регіону. Сфера діяльності туристичного регіону.

Туристичні підприємства. Класифікація туристичних підприємств. Ознаки відмінності туристичних підприємств. Поняття структур управління туризмом, формальні й неформальні організації туризму.

Статистика туристських потоків. Туристські прибуття та вибуття. Статистичний облік у туризмі та основні напрями його вдосконалення.

Література: [2-4,9,12,15,17]

Тема 3. Туристсько-рекреаційні потреби та їх вплив на формування основних туристичних потоків. Туристські пропозиції.

Обсяги та структура туристсько-рекреаційних потреб.

Сучасні підходи до вивчення потреб туристів.

Світові туристичні донори та акцептори. Географічні особливості регіонів прийому та відправки туристів. Сучасні тенденції географії міжнародних туристичних потоків.

Турпродукт і чинники його виробництва. Сутність туристської пропозиції. Особливості туристської пропозиції в різних сегментах ринку.

Література: [1,2,6,10,13,14,23,30]

Змістовий модуль II. Світові туристичні потоки

Тема 4. Структура та характеристики національних туристичних ринків

Сутність національного туристичного ринку.

Комплексно-пропорційний розвиток національної туристичної галузі.

Адаптованість національної туріндустрії до наявних міжнародних туристичних зв'язків. Інтегрованість до світогосподарської системи.

Переважний експорт або імпорт туристичних послуг національною туріндустрією..

Література: [1,2,4,6,8,10,12,16,27,29,30]

Тема 5. Структура сучасного туристичного ринку. Основні сегменти туристичної індустрії.

Форми ринкових структур у туристичній діяльності.

Концентрація виробництва туристичних послуг. Туроператори. Конкуренція в туристичному бізнесі.

Поняття про сучасні туристичні комплекси. Чинники, що визначають розвиток туристичних комплексів.

Підприємства, які надають послуги розміщення туристів.

Готельні мережі національного, регіонального та світового значення. Особливості та проблеми готельних комплексів в Україні.

Страховання в туристичному бізнесі.

Література: [4-6,8,10,14,25,29]

Тема 6. Розробка маршрутів і формування турів. Технологія обслуговування клієнтів фірми.

Особливості туристичних послуг. Технологія процесів у сфері туризму. Класифікація туристичних маршрутів. Етапи розробки туристичного маршруту. Порядок формування і реалізації турів. Взаємовідносини клієнта з туристичною фірмою. Технологія доставки турпродукту до споживача.

Зміст процесу обслуговування і продажу туристичного продукту. Методи продажів.

Документальне оформлення взаємовідносин фірми з клієнтом. Угода (контракт) на туристичне обслуговування. Організація розрахунків з клієнтами.

Технологія просування і стимулювання продажів. Інформаційні технології в туризмі. Соціально-психологічні особливості туристичного бізнесу.

Література: [2,3,5,8,12,14,17,19,20,24]

Тема 7. Транспортне, ресторанне та екскурсійне обслуговування туристів

Система транспортного обслуговування туристів. Класифікація подорожей і транспортних засобів.

Техніко-економічні показники роботи рухомого складу: склад і ступінь використання наявного парку машин, пробіг рухомого складу і швидкість руху, місткість і провізна здатність, продуктивність і приведені витрати. Нові види екологічно чистих транспортних засобів.

Специфіка організації транспортних подорожей на міжнародних маршрутах.

Особливості ресторанного обслуговування туристів. Шведський стіл. Ресторани класичного та швидкого обслуговування. Ресторани з національними кухнями.

Класифікація екскурсій. Технологія підготовки і проведення екскурсій. Класифікація походів і подорожей самодіяльними і туристичними маршрутами. Організація похідного і спортивного туризму.

Література: [2,8,10,12,14,24]

Тема 8. Допоміжні сегменти індустрії туризму

Підприємства сфери дозвілля. Підприємства торгівлі. Заклади самодіяльного туризму. Рекламно-інформаційні підрозділи.

Органи управління туризмом.

Навчальні, наукові та проектні заклади туризму.

Література: [1,3,6,8,10,14,18,21,22]

Змістовий модуль III. Сучасна глобалізація економіки та управління туристичним бізнесом

Тема 9. Глобалізація туризму та регулювання ринку турпослуг

Всесвітній характер туристичних і суміжних послуг.

Рівні регулювання туристичної галузі у світі.

Транснаціональні корпорації у туристичному, готельному й транспортному бізнесі та їх вплив на національні економіки країн з розвиненими туризмом і таким, що знаходиться в стадії розвитку.

Провідні міжнародні галузеві організації.

Рух і професійний розвиток персоналу. Плинність кадрів. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації персоналу провідних міжнародних туристичних компаній та готельних мереж.

Література: [1,2,5-7,9-11,15,17,22,26,30]

Тема 10. Договірні відносини в туристичному бізнесі. Вектори перспективного розвитку світових ринків туристичного бізнесу. Український туризм у ХХІ ст.

Міжнародні контракти щодо надання послуг. Регулювання ГАТС.

Пошук міжнародного партнера в туристичному бізнесі. Міжнародні ярмарки та виставки. Інтернет. Міжнародні довідники на паперових та електронних носіях.

Роль інфраструктури туризму в його регіональному розвитку.

Сучасні тенденції розвитку готельного, ресторанного і транспортного господарства: укрупнення підприємств та їх мереж і зростання кількості дрібних приватних закладів.

Перспективи розвитку вітчизняного туристичного бізнесу. Концепція розвитку туризму та курортів в Україні у ХХІ ст.

Література: [1,4,5,7,9,12,13,16,17,21,23,30]

ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Важливою складовою частиною навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів є виконання контрольної роботи.

Метою контрольної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань, які студенти отримали під час вивчення конкретної дисципліни.

Виконуючи контрольну роботу, студенти повинні користуватися літературою, рекомендованою викладачем (наводиться далі у окремому списку).

Варіант контрольної роботи вибирається студентом відповідно до останньої цифри своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номера залікової книжки «0», то студент розв'язує 10 варіант контрольної роботи.

У контрольній роботі слід розкрити зміст теми, показати знання літературних джерел та навички розв'язання практичного завдання.

Контрольна робота складається з теоретичної та практичної частин.

На титульній сторінці контрольної роботи необхідно записати номер залікової книжки, поставити дату виконання та особистий підпис.

На наступній сторінці мають бути викладені завдання контрольної роботи у вигляді плану, у кінці роботи — висновок, та список використаної літератури (до загального обсягу роботи не враховується, кількість спосилань – не менше восьми).

Контрольна робота виконується у формі реферату загальним обсягом 15-20 аркушів друкованого тексту (формат А4, шрифт Times New Roman або Arial, розмір шрифту 12-14, через 1,5 інтервали) і подається на рецензування не пізніше як за місяць до початку сесії. У разі незадовільного виконання роботи, вона повертається студенту на доопрацювання, після чого передається для повторної перевірки.

Після перевірки контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студент допускається до екзамену чи заліку.

ВАРІАНТИ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Стандартизація готельних послуг.
2. Міжнародна економічна інтеграція та розвиток туризму.
3. Графічно показати зміни, що сталися на світовому ринку туристичних послуг протягом останніх 25 років.

Варіант 2

1. Світові ринки готельних послуг.
2. Всесвітня туристична організація .
3. Проаналізувати динаміку міграції населення Землі з метою туризму за останні 25 років.

Варіант 3

1. Світові ринки туристичних послуг.
2. Міжнародне торговельне право і його значення для розвитку міжнародної торгівлі туристичними та готельними послугами.
3. Проаналізувати структуру в'їзного туризму України у ХХІ ст.

Варіант 4

1. Актуальні тенденції у розвитку міжнародного туризму.
2. Бар'єри у міжнародній торгівлі послугами.
3. Проаналізувати стан міжнародної торгівлі туристичними послугами за останні 30 років (на 3-4 самостійно обраних прикладах).

Варіант 5

1. Міжнародний поділ праці як чинник поглиблення співробітництва у готельному бізнесі.
2. Регулювання міжнародного туризму.

3. Зобразити графічно зміни структури світового експорту/імпорту туристичних послуг у XXI ст.

Варіант 6

1. Міжнародні туристичні виставки та інші форми гуртової торгівлі.
2. Географічна структура міжнародних туристичних потоків.
3. Скласти діаграму розвитку туристичної галузі в Україні за останні 15 років.

Варіант 7

1. Сучасні туроператори в міжнародному туризмі.
2. Міжнародна торгівля готельними послугами.
3. Скласти схему руху основних туристичних потоків у світі за останні 10 років.

Варіант 8

1. Сучасний стан і перспективи розвитку готельного господарства України.
2. Світові ринки послуг гостинності.
3. Скласти схеми реалізації туристичних і готельних послуг на міжнародних ринках.

Варіант 9

1. Специфіка укладання та реалізації міжнародних контрактів у туристичному та готельному бізнесі.
2. Транснаціональні корпорації в міжнародній торгівлі готельними послугами.
3. Скласти схему реалізації туристичного продукту.

Варіант 10

1. Підприємства з надання суміжних до туристичних послуг.
2. Посередники в туристичному бізнесі.
3. Скласти квартальний фінансовий звіт готелю.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Сутність поняття «туристичні послуги».
2. Сутність поняття «готельні послуги».
3. Сутність поняття «туристичний продукт».
4. Сучасний комплекс готельно-ресторанних послуг.
5. Основні форми туризму.
6. Місце міжнародного туризму в сучасній світовій економіці.
7. Туристський попит.
8. Туристична пропозиція.

9. Основні туристичні послуги.
10. Супутні туристичні послуги.
11. Основні причини процесів глобалізації світової економіки.
12. Головні проблеми, що стоять перед підприємствами туристичного бізнесу у зв'язку з поглибленням глобалізації.
13. Вплив, який здійснюють регіональні та глобальні об'єднувчі процеси на розвиток міжнародного туризму.
14. Залежність рівня конкуренції в туристичній галузі від рівня економічного розвитку країни.
15. Спільні та відмінні риси інтернаціоналізації та глобалізації світового ринку готельних послуг.
16. Особливості сучасних конкурентних переваг міжнародних і регіональних туроператорів.
17. Вплив розвитку сучасних засобів зв'язку на еволюцію туризму.
18. Особливості міжнародної конкуренції в сучасних умовах розвитку ринку транспортних послуг.
19. Вплив стану розвитку ринку готельних послуг на характер конкуренції в галузі.
20. Визначити найхарактерніші риси сучасного стану світового туризму.
21. Регіональні чинники впливу на міжнародний туризм.
22. Глобальні чинники впливу на міжнародний туризм.
23. Сучасні ринки зимового туризму.
24. Сучасні ринки відпочинкового туризму.
25. Роль, місце та види готелів, що розташовані у туристичних центрах.
26. Організація та планування сучасної готельної та ресторанної справи.
27. Ринок ділового туризму.
28. Соціальний та культурний вплив зовнішнього оточення на розвиток світової індустрії гостинності.
29. Основні тенденції розвитку ринку зеленого туризму в світі.
30. Причини вибору форми відпочинку сучасними туристами.
31. Чинники впливу на вибір умов проживання й харчування туристів.
32. Рушійні сили ринку міжнародного туризму та їх вплив на організацію туристичного бізнесу.
33. Основні підходи до вивчення світових туристичних потоків.
34. Чинники впливу на здійснення вибору туристичного маршруту.
35. Найбільш розповсюджені напрямки руху сучасних туристів.
36. Ринок країн-донорів туристів.
37. Ринок країн та регіонів, що приймають міжнародні туристичні потоки.
38. Чинники створення сучасного туристичного продукту.
39. Географія міжнародного туризму.
40. Географія регіонального туризму.
41. Сутність турпропозиції.
42. Визначити поняття «туроператор»
43. Визначити поняття «турагент».
44. Визначити поняття «засіб розміщення».

45. Пояснити залежність вартості проживання у засобах розміщення від їх форм і видів.
46. Туристичний ваучер.
47. Сучасна практика надання транспортних послуг туристам в економічно розвинених країнах.
48. Туристичний транспорт.
49. Вплив показника забезпеченості готелями в країні (регіоні) на їх сертифікацію.
50. Етапи розробки туристичного маршруту.
51. Порядок реалізації турів.
52. Порядок оформлення туристичного ваучера та страхового поліса.
53. Інтернет-ресурси у сфері туризму.
54. Міжнародні стандарти якості туристичних, готельних і транспортних послуг.
55. Сучасні способи замовлення та придбання транспортних і готельних послуг.
56. Сутність і методи реалізації продуктів туристичного бізнесу.
57. Критерії якості обслуговування туристів.
58. Сучасні форми розрахунків клієнтів з підприємствами туристичної галузі.
59. Сучасні інформаційні технології туристичних фірм.
60. Пошук і започаткування міжнародних зв'язків туристичної фірми у сфері транспортного обслуговування.
61. Сутність екскурсійної стратегії туристичного підприємства.
62. Прийняття та контроль виконання управлінських рішень по організації міжнародних перевезень туристів.
63. Стимулювання прийняття та реалізації конкурентоспроможних управлінських рішень у туризмі.
64. Підготовка екскурсій.
65. Методики проведення екскурсій.
66. Використання власного та орендованого транспорту для розвитку перспективних напрямків туристичного бізнесу.
67. Аналіз фінансового стану підприємства туристичного бізнесу.
68. Сучасні джерела туристичної інформації.
69. Самодіяльний туризм.
70. Конкурентоспроможність туристичної галузі країни.
71. Завдання та функції органів управління туризмом.
72. Всесвітня туристична організація (ЮНВТО).
73. Основні засоби розповсюдження реклами в туризмі.
74. Аналіз туристичного ринку окремої країни
75. Концептуальні підходи щодо професійної підготовки у провідних державах-акцепторах світового туризму.
76. Специфічні риси співпраці туристичного та рекламного бізнесу.
77. Організація спеціальної освіти для туристичного бізнесу в Україні.
78. Туризм як провідний чинник світової глобалізації.

79. Міжнародні компанії та ТНК у туристичному бізнесі.
80. Роль готельного бізнесу в глобалізації третинного сектору.
81. Вплив якості громадського харчування на туристичну привабливість країни.
82. Гастрономічний туризм.
83. Роль і місце закладів розваг в обслуговуванні туристів.
84. Інформаційні джерела підтримки праці менеджера туристичної фірми.
85. Місце народних промислів у розвитку міжнародного та регіонального туризму.
86. Культурна спадщина як чинник розвитку туристичного ринку країни (регіону).
87. Спортивна інфраструктура та її використання для потреб туристів.
88. Вплив сезонних чинників на ринки турпослуг окремих країн і регіонів світу.
89. Вплив рівня безпеки подорожей на туристичний попит.
90. Провідні міжнародні туристичні виставки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Закон України про внесення змін до Закону України “Про туризм” від 18 листопада 2003 р. № 1282-IV // Офіційний вісник України. - 2003. - № 50.
2. Агафонова Л.Г., Агафонова О.Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посіб. - К.: Знання України, 2002. - 358 с
3. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Экономика туризма: Уч. пос. - М.: Финансы и статистика, - 2003. – 176 с.
4. Гейк Пол, Джексон Питер. Вчись аналізувати ринок. Методика і практика. - Львів: Сейбр-Світло, 2015. – 270 с.
5. Гуляев В.Г. Контракты, договоры, соглашения и формуляры в туристской деятельности: Учебно-практическое пособие. - М.: ПРИОР, 2008. - 336 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: Альтерпрес, 2003. - 436 с.
7. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підр. - К.: Знання, 2008. - 661 с.

8. Погасій С.О. Конспект лекцій з дисципліни «Технологія туристської діяльності»(для студентів 3 курсу денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.020107-«Туризм») / С.О. Погасій, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва-Х.: ХНАМГ, 2012. -153 с.
9. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: Монографія. – К.: КНТЕУ, 2007. – 537 с.
10. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії: Навч. посіб. - К.: Атіка, 2006,- 264 с.
11. Гладун Е. Экологические последствия международного терроризма // Журнал Евразийских Исследований. - 2002. - № 2. - С. 26-29.
12. Волков Ю.Ф. Введение в гостиничный и туристический бизнес. Ростов н/Д: "Феникс", 2003 – 348 с.
13. Дмитрук О.Ю., Дмитрук С.В. Екотуризм: Навч. пос. - К.: Альтерпрес, 2009. - 358 с.
14. Дурович А.П. Маркетинг в туризме: Учебное пособие. - Минск: Новое знание, 2003. - 496 с.
15. Квартальнов В. А. Иностраный туризм. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 312 с.
16. Кислий В.М., Шевченко Г.М. Аналіз передумов формування ринку рекреаційних послуг в Україні // Механізм регулювання економіки. - 2007. - №2. - с. 27.
17. Кобржицький В.В., Ткачук С.В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку міжнародного туризму // Інвестиції:практика та досвід. – 2012. - №9. – С.50-54.
18. Кузик С. П. Закономірності територіальної організації туризму // Вісн. АН УРСР, —1988.—№7.—С. 78-83.
19. Міждержавний стандарт ДЕСТ 28681.2-95 „Туристично-екскурсійне обслуговування. Туристичні послуги. Загальні вимоги”.- К.: Держстандарт України, 1996.- с. 19
20. Міждержавний стандарт ДЕСТ 28681.2-95 „Туристично-екскурсійне

обслуговування: Проектування туристичних послуг". - К.: Держстандарт України, 1996.- с. 19

21. Новосад Н.О. Країнознавчі аспекта аналізу туристської привабливості регіонів України // Географія та туризм. - 2010. - Вил. 6. - С. 140-142.

22. Организация международного туризма: Учеб. пос. / Под ред. А.А. Скамницкого. - М.: Гардарики, 2008. - 250 с.

23. Смаль І.В. Глобальний і регіональний вектори розвитку туризму // Географія в інформаційному суспільстві. 36. наук, праць. У 4-х тт. - К.: ВГЛ Обрії, 2008. - Т. IV. - С. 139-141.

24. Смирнов І.Г. Ресторанна логістика: міжнародний та український аспекти // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2009. - № 4 (45). - С. 4-18.

25. Смирнов Г.Г., Фоменко Н.В. Міжнародний туристичний бізнес: Навч.-метод, пос. - Ів.-Фр.: Галицька академія, 2009. - 154 с.

26. Ткаченко Т., Мельниченко С. Тенденції розвитку світового туризму // Вісник КНТЕУ. – 2004. - № 6. – С. 80-85.

27. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні. Навч. пос. / Передм. В. А. Смоля. - К.: Вища шк., 2002. - 195 с:

28. Федорченко В. К, Мініч І. М. Туристський словник-довідник: Навч посіб. — К.: Дніпро, 2000 — 160 с.

29. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: Підручник - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.

30. Всесвітня туристична організація [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.world-tourism.org>

